



İSTİLAÇI YABANCI TÜRLERİN YÖNETİMİ VE KONTROLÜ POLİTİKA BELGESİ

1. Amaç ve kapsam

İşbu politika belgesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tarımsal Uygulama ve Araştırma Merkezi (GUTAM) faaliyet sahalarında, yerli ekosistem dengesinin korunması ve tarımsal üretim verimliliğinin sürdürülebilirliği adına, İstilacı Yabancı Türler (İYT) ile mücadele süreçlerini tanımlar. Bu belge, merkezin tüm birimlerini ve yürütülen saha projelerini kapsar.

2. Biyogüvenlik ve önleyici protokoller

- **Materyal kontrolü:** Merkez sahalarına dışarıdan intikal eden tohum, fidan, toprak ve benzeri organik materyaller, Ulusal İstilacı Yabancı Tür (UİST) listesi kriterleri gözetilerek mevcut teknik imkanlar dahilinde kontrol altında tutulur.

- **Hijyen standartları:** Bölge dışından gelen tarımsal mekanizasyon araçlarının, vektör olma riskine (tohum veya yumurta taşıma) karşı temizlik durumları akademik ve idari denetimlerde dikkate alınır.

- **Peyzaj yaklaşımı:** Kampüs içi ve uygulama alanlarındaki bitkilendirme faaliyetlerinde, egzotik karakterli türler yerine bölgenin ekolojik yapısıyla uyumlu yerli taksonların tercih edilmesi esastır.

3. Teşhis, izleme ve müdahale esasları

- **Saha gözlemi:** Tarımsal yabancı otlar (örn. *Robinia pseudoacacia*, *Daucus carota*) ve diğer riskli taksonlar, merkezin çalışma takvimine göre periyodik akademik taramalara konu edilir.

- **Kontrol yöntemleri:** Yerleşik hale gelen istilacı popülasyonların yönetiminde; çevresel riskleri minimize etmek adına biyolojik kontrol ve mekanik (elle söküm vb.) yöntemler, kimyasal uygulamalara alternatif olarak değerlendirilir.

- **Rehabilitasyon:** İstilacı tür baskısından arındırılan bölgelerin, doğal ve yerli vejetasyonun hakim kılınması suretiyle rehabilite edilmesi hedeflenir.

4. Kurumsal entegrasyon ve akademik çalışmalar

- **Mevzuat uyumu:** Yönetim süreçleri; Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yayımlanan güncel UİST listeleri ve TurIST sistemi verileri ile koordineli şekilde yürütülür.

- **Risk analizleri:** Mevcut türlerin iklim değişikliği senaryoları çerçevesinde sergileyebileceği yayılım riskleri, akademik personelce bilimsel bir veri olarak takip edilir.

- **Kapasite geliştirme:** Öğrenci ve bölge paydaşlarına yönelik, istilacı türlerin tanımlanması ve yerli türlerin korunmasına dair farkındalık çalışmaları planlanır.

Yönetim beyanı GUTAM, faaliyet gösterdiği alanlarda doğal mirasın korunmasını ve tarımsal biyogüvenliğin tesisi için gerekli akademik hassasiyeti göstereceğini, bu politikadaki esasları kurumun teknik ve mali kabiliyetleri çerçevesinde uygulayacağını beyan eder.